

Qüdrat və qətiyyət örnayı: Azərbaycan -Türkiye!

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev iyunun 13-də Türkiye Prezidenti Recep Tayyip Erdoğan ilə mətbuatlı bəyanatında hərbi və müdafiə sənayesi sahəsində Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin uğurla davam etdirilmesini, Azərbaycan Ordusunun Türkiye ordub modelinə keçməsinin təsadüfi olmadığını vurğulayaraq bildirib ki, 44 günlük Vətən müharibəsində Türkiye'nin ordub modeli özünün uğurunu bir daha sübut etdi: "Mən İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra demişdim ki, Azərbaycan Ordusu bundan sonra Türkiye modeli əsasında inkişaf edəcək və biz indi bunu əyani şəkildə görürük".

Dövlət başçısı bildirib ki, bu model həle uzun illər ərzində Azərbaycan Ordusunun Azərbaycan Ordusu bundan sonra Türkiye modeli əsasında inkişaf edəcək. Belə, 44 günlük Vətən müharibəsində Türkiye'nin ordub modeli özünün uğurunu bir daha sübut etdi. Bu gün iki qardaş ölkələr hərbi sahədə feal əməkdaşlıq edir. Bu gün Azərbaycanın çox güclü ordusu var və hər bir vətəndaş ordu-muzla qurur duyur. 44 günlük Vətən müharibəsində torpaqlarımızın erməni işgalindən azad edilməsi də ordub quruculuğu sahəsində görülən işlərin nəticəsidir. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ordub quruculuğu istiqamətində ardıcıl və məqsədönlü tədbirlər həyata keçirilir, səməralı nəticələr elde olunur. Milli təhlükəsizlik strategiyasının ayrılmaz tərkib hissəsini teşkil edən hərbi təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi milli ordunun maddi-texniki və mənəvi-psixoloji hazırlıq səviyyəsinin yüksəldilməsindən xeyli dərəcədə asılıdır. Son illər ərzində bu sahədə həyata keçirilən davamlı islahatlar və məqsədönlü tədbirlər nəticəsində Azərbaycanda çox sürətlə və

İLHAM ƏLİYEV: "Mən İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra demişdim ki, Azərbaycan Ordusu bundan sonra Türkiye modeli əsasında inkişaf edəcək və biz indi bunu əyani şəkildə görürük"

yüksək səviyyədə aparılan ordub quruculuğu işi artıq öz bəhəsini verib. Bunun qanuna uyğun nəticəsi kimi, Azərbaycan regionda ən güclü orduya malik olan dövlətə çevrilib. Hazırda Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü orduları sırasındadır. Yeni ölkəmiz güclü orduya, təkmilləşmiş hərbi sisteme və inkişaf etmiş müdafiə sənayesinə malikdir. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri quruda, suda və havada döyük tapşırığını yerinə yetirmək, ölkəni istenilən hücumdan müdafiə etmək qüdrətinə malikdir. Beynəlxalq hərbi tədqiqat mərkəzlərinin rəyinə görə, Azərbaycan Ordusu regionun ən hazırlanmış və müasir silahlı qüvvələri sayılır.

TÜRKİYƏ-AZƏRBAYCAN - QARDAŞ DÖVLƏT, QARDAŞ ORDU!

Ölkəmizin bütün sahələrində olduğu kimi, hərbi əməkdaşlıq sahəsində də ən yaxın tərəfdəş Türkiye Respublikasıdır. Belə ki, Azərbaycan Ordusunun döyükəparma və özünü müdafiə qabiliyyətlərinin artırılması, o cümlədən hərbi arsenaliımızın müasir dövrün tələblərinə cavab verən texnika və silahlarla zənginləşdirilməsində qardaş ölkənin təcrübəsindən geniş şəkildə istifadə olunur. Türkiye Respublikasının Silahlı Qüvvələri müasir dünyanın ən güclü ordularından biri olmaqla, günümüzdə tətbiq olunan yeni program və mexanizmlərin Azərbaycan Ordusuna integrasiyasında əhəmiyyətli rol oynayır. İki dövlətin ordub rəhbərliyi arasında keçirilən yüksək səviyyəli görüşlər, iki ordub

səyələrini birləşdirməsi, müdafiə və hərbi-texniki sahədə siyasetlərinin həyata keçirilməsində və silahlı qüvvələri arasındaki əlaqələrin daha da gücləndirilməsində səxənəməkdaşlıq perspektivləri öz əksini tapıb. Bu baxımdan, Cənubi Qafqaz regionunda söz sahibi olan Azərbaycan qardaş Türkiye ilə birgə beynəlxalq sülhə, sabitliyə və təhlükəsizliyə mühüm töhfə verir, sülhü təhdid edən çağırışlara qarşı səyələrini birləşdirirlər. 2018-ci ilin fevral ayında "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiye Respublikası Hökuməti arasında müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlıq haqqında" sazişin imzalanması ilə iki qardaş ölkə hərbi təchizat və silah sahəsində elmi və texniki bacarıqlarından istifadə edərək müdafiə sənayesi üzrə əməkdaşlığın inkişaf etdirilmesi istiqamətində birgə addımlar atmağa başlamışlar. Sazişə əsasən Azərbaycan və Türkiye müdafiə təyinatlı mal və xidmətlərin təkmilləşdirilməsi, istehsalı, tədarükü, ardıcılılığı və müvafiq texniki, eləcə də maddi-texniki təminat sahələrində daha səməralı əməkdaşlıq edirlər.

Bütün bunların fonunda bir-birinə qarşılıqlı yardım göstərmək, Azərbaycan Ordusunun Türkiye Silahlı Qüvvələri modelinə uyğunlaşdırılması istiqamətində müüm işlər həyata keçirilir. Müntəzəm olaraq keçirilən birgə təlimlər isə hər iki ölkənin silahlı qüvvələri arasında tecrübe mübadiləsi, hərbi biliklərin mənimşənilmesi yönündə müüm əhəmiyyət kəsb edir. Belə ki, hərbi arsenalında dünyanın ən müasir, yeni nəsil silah və

hərbi texnikası olan Azərbaycan Milli Ordusunun döyük qabiliyyətinin artırılması məqsədilə bütün birləşmələrdə - Naxçıvan Muxtar Respublikasında yerləşən Əlahiddə Ümumqoşun Orduda, o cümlədən Hərbi Hava Qüvvələri və Hərbi Dəniz Qüvvələrində, tank, artilleriya, keşfiyyat, mühəndis-istehkam hərbi hissələrində, Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrde gündüz və gecə şəraitində müxtəlif səviyyəli irimiqyaslı təlimlər keçirilir. Bu təlimlərin böyük əksəriyyəti hərbi, hərbi-texniki, hərbi-təhsil və digər sahələrde uğurlu əməkdaşlıq əlaqələri qurulan Türkiye dövləti ilə birgə yerine yetirilir.

Azərbaycan Respublikası ilə Türkiye Respublikası arasında bağlanmış hərbi sahədə əməkdaşlıq haqqında sazişə əsasən öten il iyunun 28-də Bakıda "Mustafa Kamal Atatürk - 2021" birgə döyük atışlı taktiki təlim, Bakıda Azərbaycan, Türkiye və Pakistanın xüsusi təyinatlı qüvvələrinin nümayəndələrinin istirakı ile keçirilən hər üç ölkənin hərbi qulluqçularının peşəkar hazırlıq səviyyəsinin daha da artırılmasına böyük töhfə veren "Üç qardaş - 2021" beynəlxalq təlimi, Gürcüstanın Tbilisi şəhərində Azərbaycan, Türkiye və Gürcüstan hərbi qulluqçularının istirakı ilə "Eternity-2021" kompüter dəstəkli, nəzəri və praktiki hissədən ibarət olan komanda-qərargah təlimi və s. iki ölkənin hərbi sahədə yüksək səviyyəli əməkdaşlığının bariz nümunəsidir.

2018-ci ildən etibarən Türkiye Respublikası Sənaye və Texnologiya Nazirliyi və Selçuk Bayraktarın rəhbərlik etdiyi "Türkiye Texnoloji Takımı" - T3 Vəqfinin təşkilatçılığı ilə hər il Türkiyədə keçirilən "TEKNOFEST" Aerokosmik və Texnologiya Festivalının öten bu il may ayının 26-da ilk dəfə Türkiyədən kənarda olaraq Bakıda keçirilən hərbi təqribən hərbi mütəfiqliyin möhtəşəm tətənənesi oldu. Elm, inkişaf və texnologiya festivalı olan TEKNOFEST Azərbaycan ilə Türkiyənin sözə deyil, əməldə qardaş olan iki dövlət olduğunu göstərdi.

Festivalda ölkələrimizin kosmik agentlikləri və müvafiq qurumları bir araya gəldi. Dünyanın ən məşhur aviasiya, kosmos və texnologiya festivalı olan TEKNOFEST iki qardaş ölkənin hər məsələdə olduğu kimi, müdafiə sənayesində də bir-birine güvenin rəmzi oldu. 2022-ci il oktyabr ayının 6-da Türkiye Respublikasının Marmaris şəhərində Azərbaycan Hərbi Dəniz Qüvvələrinin dəniz xüsusi taborlarının sualtı hücum (SAH) və sualtı müdafiə (SAM) bölmələri ile Türkiye HDQ xüsusi teyinatlı bölmələri ilə birgə təlim keçirmiş, iki qardaş ölkənin hərbi qulluqçuları quru və dəniz taktikalarının işlənməsi, partlamamış döyüş sursatlarının və dəniz minalarının axtarışı, elcə də məhv edilməsi üzrə tapşırıqları icra etmişlər. Oktyabrın 22-də Türkiyədə Azərbaycan, Gürcüstan və qardaş ölkənin hərbi qulluqçularının iştirakı ilə keçirilən "Eternity-2022" kompüter dəstəkləli komanda-qərargah təlimində strateji əhəmiyyətli, regional iqtisadi layihelerin mühafizəsinin təşkili üzrə tapşırıqları icra edilmişdir.

Bir sözə, iki qardaş ölkə arasında imzallanmış müqavilələr hərbi, hərbi-texniki, hərbi təhsil, hərbi tibb və digər sahələrdə əməkdaşlığı əhatə edir.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV: "Hərbi təlimlər Türkiyə-Azərbaycan birliyinin, qardaşlığının növbəti təzahüründür"

İki ölkə arasındaki hərbi əlaqələrin inkişafına təkan veren ən önemli amillərdən biri də birgə hərbi təlimlərin keçirilməsidir. Ümumiyyət Lider Heydər Əliyevin "Bir millet, iki dövlət" fəlsəfəsi ilə əsaslı təmələ sahib olan Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri bugün daha da inkişaf etdirilməkdədir. Tarixi köklər və qardaşlığı söylenən iki ölkə arasında əlaqələr siyasi, iqtisadi-ticari, humanitar, hərbi və s. sahələrdə uğurla inkişaf etməkdədir. İki dövlətin rəhbərlərinin müntəzəm xarakter almış qarşılıqlı səfərləri ölkələrimiz arasında bütün sahələrdə əməkdaşlığın inkişafında əhəmiyyətli rol oynamadı və müsbət nəticələr verməkdədir. Türkiye dövləti beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın feal tərəfdarı kimi çıxış edərək, Ermenistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həlli üçün Azərbaycanın göstərdiyi bütün səyəleri daim müdafiə edib. 2021-ci il 15 iyunda Şuşada Azərbaycanla Türkiye arasında imzalanan Müttəfiqlik Bəyannaməsi münasibətlərin ən yüksək zirvəsi idi. Artıq iki ölkə arasında hərbi strateji plana əsasən silahlı qüvvələrin birgə hərbi təlimləri icra edilir. Azərbaycan-Türkiyə ordusu anlayışı artıq bir ordu anlayışı ilə əvəzlənilib. Çünkü birgə keçirilən hərbi təlimlərin xronologiyası və müttəfiqlik sazişinə uyğun olaraq Azərbaycan Ordusunun Türkiye Silahlı Qüvvələri modelində inkişafı bu amili şərtləndirib.

Prezident İlham Əliyev İstanbulda keçirilen "TEKNOFEST" aerokosmik və texnologiya festivalında çıxışında Azərbaycan dövlətinin banisi, qurucusu Heydər Əliyevin qeyd etdiyi fikirləri diqqətə çatdırıb: "Türkiyə və Azərbaycan bir millet, iki dövlətdir". Bu gün biz bunu sübut edirik. Bu gün bütün atalarımızın, aedadlarımızın ruhu şaddır. Çünkü Türkiye və Azərbaycan bir yerdədir. Atam demişkən, "Bir millet, iki dövlət", əlavə də etmək istəyirəm, "Bir yumruq!".

Türkiyə hər zaman Azərbaycanın yanındadır olub, ölkəmizin haqq işini dəstəkləyib. Bu əlaqələrin hazırlığı səviyyəyə gəlib çatmasına-

səhifələrindən biridir. "Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması ilə Türkiyə və Azərbaycan resmən müttəfiq oldular", - deyən Prezident tarixi Bəyannamənin Qarabağ tacı olan Şuşada imzalanmasının xüsusi önemi olduğunu qeyd edib: "Şuşa Azərbaycan xalqının əziz şəhəridir, Türk dünyasının əziz şəhəridir. Şuşanın işğaldan azad edilməsi nəticəsində Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmişdir". Şuşa Bəyannaməsi Qars müqaviləsinə, Dostluq və Əməkdaşlıq haqqında Müqaviləyə, Strateji Tərəfdəşlik və Qarşılıqlı Yardım haqqında müqaviləyə əsaslanaraq Azərbaycan-

Türkiyə hər zaman Azərbaycanın yanında olub, ölkəmizin haqq işini dəstəkləyib. Bu əlaqələrin hazırkı səviyyəyə gəlib çatmasında dövlət başçılarının qarşılıqlı səfərləri, Türkiyənin daim Azərbaycanın, Azərbaycanın da Türkiyənin yanında olması əhəmiyyət kəsb edir.

da dövlət başçılarının qarşılıqlı səfərləri, Türkiyənin daim Azərbaycanın, Azərbaycanın da Türkiyənin yanında olması əhəmiyyət kəsb edir. Bu gün dənizda Türkiye və Azərbaycan qədər bir-birinə mənəvi-siyasi cəhətdən yaxın olan ölkələr tapmaq mümkün deyil. İki ölkənin münasibətləri unikal bir nümunəyə çevrilib. 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığını sarsılmaz olduğunu və möhkəm təməllərə əsaslandığını bir daha bütün dünyaya nümayiş etdirdi. İki ölkə, sözün əsl mənasında, daha bir dostluq və qardaşlıq dəstəni yazdı, tarixi salname yaratdı. Postmüharibə dövrünün reallıqları da bu gerçəkliliyi bir daha təsdiqləyir. "İkinci Qarabağ savaşının ilk dəqiqələrindən son dəqiqələrinə qədər əziz qardaşım Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğan bizim yanımızda idi. Onun açıqlamaları, onun mesajları Azərbaycanı birmənalı dəstəkləmişdi. O söyləmişdir ki, Azərbaycan tək deyil, Türkiye Azərbaycanın yanındadır və bu, bizə əlavə güc verdi, əlavə ruh verdi" deyə Prezident İlham Əliyev çıxışında bildirib.

"ŞUŞA BƏYANNAMƏSİNİN İMZALAN- MASI İLƏ TÜRKİYƏ VƏ AZƏRBAYCAN RƏSMƏN MÜTTƏFIQ OLDULAR"

Müsəvir Azərbaycanın tarixində müstəsna yer tutan hadisələrdən biri də Şuşa şəhərində Azərbaycan və Türkiye arasında müttəfiqlik haqqında Şuşa Bəyannaməsinin imzalanmasıdır. Bu hadisə iki qardaş dövlətin münasibətlərinin müttəfiqlik səviyyəsinə yüksəlmesi şanlı tariximizin ən qürurverici

Türkiyə münasibətlərinə yeni mənəvi-siyasi və hərbi-strateji mezmun verib. Bu Bəyannamənin müddəələri Azərbaycan Respublikasının milli təhlükəsizliyinin bir çox aspektini əhatə etse də, Hərbi Doktrinada nəzərdə tutulan xarici hərbi və siyasi təhdidlərin neytrallaşdırılmasında və ya onlara qarşı balans yaradılmasında xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Hərbi və müdafiə sənayesi sahəsində bu gün Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri uğurla davam edir. Azərbaycan Ordusunun Türkiye ordu modeline keçməsi təsadüfi deyildi. 44 günlük Vətən müharibəsində Türkiye'nin ordu modeli özünün uğurunu bir daha sübut etdi. Bu model hələ uzun illər ərzində Azərbaycan Ordusunun professional inkişafında böyük rol oynayacaq. Eyni zamanda, Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad olunmasında Prezident Ərdoğanın göstərdiyi siyasi iradə çox vacib rol oynadı.

Müdafiə sənayesinde əhəmiyyətli rolü olan şəxslərdən biri də Səlcuq Bayraktardır. Məhz onun təşəbbüsü ilə bu gün türk hərbi sənayesi dənizinin aparıcı hərbi qüvvəsi hesab olunur. Bayraktarın növbəti hərbi sənaye uğuru "Bayraktar TB3" Türkiye Cumhuriyyətinin 100-cü ildönümündə 27 aprel - 1 may tarixləri arasında İstanbul Atatürk Hava Limanında keçirilecek TEKNOFEST 2023 sergisində ilk dəfə ictimaiyətə nümayiş etdiriləcək. "Bayraktar TB3" qatla bilən qanad quruluşu ilə "TCG Anadolu" kimi qısa uçuş-enmə zolağı gəmilərindən qalxıb-enmə qabiliyyətinə malik dünyada ilk silahlı pilotsuz uçuş aparati olacaq.

Türkiyə dənizinin en qabaqcıl texnolog-

yası ilə təchiz edilmiş avtomobil sənayesi quracaqdır. Bu, inanılmaz hadisədir. Qardaş Türkiyənin bu uğuruna xalqımız, xüsusi Prezident İlham Əliyev səssiz qala bilməzdi. Məhz ilk olaraq Prezident İlham Əliyevin R.T.Ərdoğan təbrik zəngi buna bariz nümunədir. Eyni zamanda, "Togg"un ilk buraxılışının Bakıya getirilməsi və Prezident İlham Əliyevə təqdim edilməsi iki qardaş ölkənin sevincinin paylaşılmaması kimi dəyərləndiriləlidir. Məhz buna görə Prezident İlham Əliyev "Togg" elektromobilinin ikincisinin ölkəmizdə olmasını dəstələq və qardaşlıq münasibətlərimizin təzahürü kimi dəyərləndirib.

Avtomobil istehsalı sənayesinin inkişafı Türkiyə milli iqtisadiyyatının və əməkdaşlığı, ölkədə sosial-iqtisadi rifahın yüksəlməsində çox təsirli rol oynayacaq. Birinci, Türkiyə öz milli markasını dünya bazarına təqdim etməkla, ticarət predmetini yaratmış olur. Bu da öz növbəsində ölkəyə yeni maliyyə axını kanalını təmin edəcək. İkinci, Türkiyə avtomobil bazarının tam ixracdan asılılığını əhəmiyyətli dərəcədə zəiflədəcək. Təsadüfi deyil ki, beynəlxalq ekspertlər "Togg"un istehsalını Türkiyənin 60 illik xəyal-larının gerçəkləşməsi kimi qiymətləndirirler. Bu, "Bayraktar" PUA-larından sonra Türkiyəni dünyada modern texnologiyalar istehsalçısı qismində tanınan ikinci möhtəşəm nüliyyətdir. Bu, eyni zamanda, qardaş ölkədə son illər müdafiə sənayesi ile yanaşı, mülki sənaye sahələrinin də inkişaf etdirildiyini təsdiqləyir.

Son illərdə müdafiə sənayesi sahəsində sürətli yüksələn Türkiyə bir neçə gün öncə yeni bir ilkə imza atdı. Aprelin 10-da yerli şirkətlər tərəfindən inşa edilən "TCG Anadolu" amfibiya hücum gəmisi Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştiraki ilə istifadəyə verildi. 2016-ci ilde inşasına başlanan "TCG Anadolu" PUA (pilotsuz uçuş aparatları) gəmisi dənizin ilk PUA gəmisi hesab olunur. Türkiyə mətbuatına istinadən deyək ki, qardaş ölkənin yerli şirkətləri tərəfindən istehsal edilən "Bayraktar TB3" PUA-ları, "KızılElma" insansız qırıcıları, "Hürjet" təlim təyyarələri hərbi gəmidən enib-qalxa bilecek. Uzunluğu 231 metr, eni 32 metr olan "TCG Anadolu" vasitəsilə 19 helikopter, 30 müxtəlif zərbə PUA-ları, 13 tank və digər zirehli texnikalarda daşına biləcək. Türkiyə Hərbi Dəniz Qüvvələrinin ən böyük gəmisi olan "TCG Anadolu" 1400 hərbi daşımaq qabiliyyətinə malikdir. Hərbi baxımdan "TCG Anadolu" Türkiyə və müttəfiqlərinə əməkli imkanlar təqdim edəcək. Bu kimi strateji döyüş gəmiləri əməliyyat planına uyğun olaraq öz tapşırıq qrupları ilə birləşdə hərəkət edirlər. Keçirilən mərasim zamanı Türkiyə Prezidenti R.T.Ərdoğan Türkiyənin müdafiə bütçəsinin 75 milyard dollara çatdırılacağını bəyan edib. Bu il rəsmi Ankara müttəfiqlik ölkələrə silah ixracını 6 milyard dollara artırmağı, yeni silah və texnika istehsal etməyi planlaşdırır. Hazırda Türkiyənin silah və texnikaya olan ehtiyacının 70 faizindən çoxu yerli şirkətlər tərəfindən qarşılanır.

Bir sözə, hərbi və müdafiə sənayesi sahəsində bu gün Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri uğurla davam edir. Azərbaycan Ordusunun Türkiye ordu modeline keçməsi təsadüfi deyildi. 44 günlük Vətən müharibəsində Türkiye'nin ordu modeli özünün uğurunu bir daha sübut etdi. Bu model hələ uzun illər ərzində Azərbaycan Ordusunun professional inkişafında böyük rol oynayacaq. Eyni zamanda, Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad olunmasında Prezident Ərdoğanın göstərdiyi siyasi iradə çox vacib rol oynadı.

Beləliklə, tam əminliklə deyə bilərik ki, Azərbaycan və Türkiyə arasında əlaqələrin yüksək səviyyəsi ümumilikdə regionun təreqqisine, sabitliyin bərqərar olmasına mühüm töhfələr verir.

Azərbaycan qardaş Türkiyənin uğurlarına hər zaman sevinir. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, Türkiyənin gücü Azərbaycanın gücü, Azərbaycanın gücü isə Türkiyənin gücüdür. Bizim qardaşlığımız əbedi və sarsılmazdır! Bütün dünya bilsin ki, Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığı və qardaşlığı möhkəmdir, sarsılmazdır. Çünkü Azərbaycan və Türkiyə tekçə iki dövlət, bir millət deyil - qardaş dövlət, qardaş ordudur!

RƏFIQƏ KAMALQIZI